

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลปาร่อน

อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๑๖๐

โทรศัพท์ ๐๗๗-๓๗๙๙๒๙

โทรสาร ๐๗๗๓๗๙๙๒๙

www.paron.go.th

คำนำ

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายในการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดตั้งนั้นเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลปำร่อนมีระบบในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เป็นรูปธรรมคณะทำงานบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลปำร่อนจึงได้จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงประจำปีงบประมาณพ.ศ.๒๕๖๖ ขึ้นเพื่อให้ผู้บริหารและผู้บริหารการสำนัก/กอง/งานมีความเข้าใจถึงกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงสามารถดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงตามกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ได้กำหนดไว้ในแผนซึ่งเป็นการลดมูลเหตุและโอกาสที่จะเกิดความเสียหายให้ระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ประเมินได้และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

คณะทำงานบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลปำร่อน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	
๑. หลักการและเหตุผล	๑
๒. วัตถุประสงค์ของแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑
๓. เป้าหมาย	๑
๔. ประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง	๒
บทที่ ๒ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน	
๑. ข้อมูลพื้นฐาน	๔
๒. ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๖
๓. โครงสร้างกำหนดส่วนราชการ	๘
๔. โครงสร้างส่วนราชการตามแผนอัตรากำลัง	๑๐
บทที่ ๓ หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงการทุจริต	
๑. หลักการเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงการทุจริต	๑๓
๒. โครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๙
บทที่ ๔ กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง	๒๑
บทที่ ๕ แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง	๒๗
บรรณานุกรม	๕๘

บทที่ ๑ บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่จะช่วยให้การบริหารและการตัดสินใจด้านต่างๆ อาทิ การวางแผนการกำหนดกลยุทธ์การติดตามควบคุมและประเมินการปฏิบัติงานตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพมากขึ้นและลดการสูญเสียและโอกาสที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร

ภายใต้สภาวะการดำเนินงานของทุกองค์กรล้วนแต่มีความเสี่ยงซึ่งเป็นความไม่แน่นอนที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือเป้าหมายขององค์กรจึงจำเป็นต้องมีการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้นอย่างเป็นระบบโดยการระบุความเสี่ยงว่ามีปัจจัยเสี่ยงใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กรวิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสผลกระทบที่เกิดขึ้นจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงกำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยงและต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

นอกจากนี้พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ จัดให้มีการตรวจสอบภายในการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดตั้งนั้นคณะทำงานบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าร้อนจึงได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงประจำปีงบประมาณพ.ศ.๒๕๖๖ ขึ้นสำหรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับประเมินควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

๒. วัตถุประสงค์ของแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจหลักการและกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง
๒. เพื่อให้สำนัก/กองในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าร้อนใช้แผนการบริหารจัดการบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือในการลดหรือป้องกันความเสียหายจากกระบวนการดำเนินงานที่จะส่งผลกระทบต่อที่เสียหายทั้งระดับบุคคลและองค์กร
๓. เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลป่าร้อนมีระบบบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรสามารถลดระดับของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ควบคุมได้และตรวจสอบได้
๔. เพื่อให้การบริหารงานและการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าร้อนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลบรรลุตามเป้าหมายยุทธศาสตร์และวิสัยทัศน์

๓. เป้าหมาย

๑. ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานประจำปีให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้
๒. ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานสามารถระบุความเสี่ยงวิเคราะห์ความเสี่ยงประเมินความเสี่ยงและจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
๓. สามารถนำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงไปใช้ในการบริหารงานที่รับผิดชอบและพัฒนาความสามารถของบุคลากรและกระบวนการดำเนินงานภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง

๔. ความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงและการบริหารจัดการความเสี่ยงถูกกำหนดขึ้นอย่างเหมาะสมทั่วทั้งองค์กรและการบริหารจัดการความเสี่ยงได้รับการปลูกฝังให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร

๔. ประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง

การดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงจะช่วยให้ผู้บริหารมีข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้นและทำให้องค์กรสามารถจัดการกับปัญหาอุปสรรคและอยู่รอดได้ในสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดหรือสถานการณ์ที่อาจทำให้องค์กรเกิดความเสียหายและประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยงมีดังนี้

๑. เป็นส่วนหนึ่งของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีการบริหารจัดการความเสี่ยงจะทำให้คณะทำงานบริหารความเสี่ยงและผู้บริหารทุกระดับตระหนักถึงความเสี่ยงหลักที่สำคัญและสามารถทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๒. สร้างฐานข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในองค์กรการบริหารจัดการความเสี่ยงจะเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่างๆซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการความเสี่ยงซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กรรวมถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

๓. ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่างๆที่สำคัญได้ทั้งหมดการบริหารจัดการความเสี่ยงจะทำให้บุคลากรภายในองค์กรมีความเข้าใจถึงเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กรและตระหนักถึงความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรได้อย่างครบถ้วนซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงธรรมาภิบาล

๔. เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารงานการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลารวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารงานและการตัดสินใจในด้านต่างๆเช่นการวางแผนการกำหนดกลยุทธ์การติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงานซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานของสถาบันเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และสามารถปกป้องผลประโยชน์รวมทั้งเพิ่มมูลค่าแก่องค์กร

๕. ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกันการบริหารจัดการความเสี่ยงทำให้รูปแบบการตัดสินใจในระดับการปฏิบัติงานขององค์กรมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันเช่นการตัดสินใจโดยที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในกลยุทธ์วัตถุประสงค์ขององค์กรและระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน

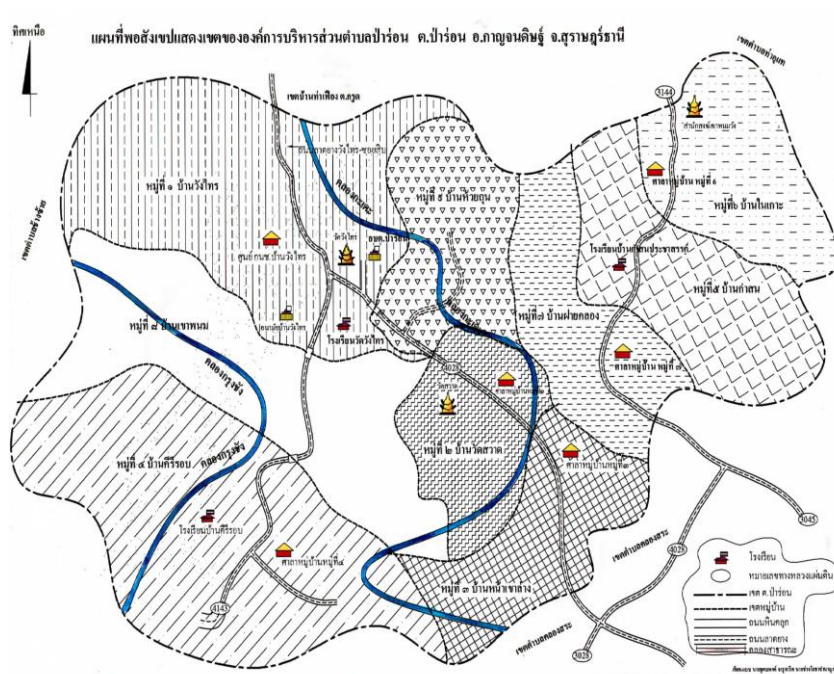
๖. ช่วยให้การพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสมโดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมและการเลือกใช้มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงเช่นการใช้ทรัพยากรสำหรับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำและกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงย่อมแตกต่างกันหรือการเลือกใช้มาตรการแต่ละประเภทย่อมใช้ทรัพยากรแตกต่างกัน เป็นต้น

บทที่ ๒
สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. ข้อมูลพื้นฐาน

๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล ตำบลปาร่อนเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอกาญจนดิษฐ์จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีระยะทางห่างจากอำเภอกาญจนดิษฐ์ ประมาณ ๑๘ กิโลเมตรเนื้อที่ประมาณ ๑๒๐.๘๐ ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ ๑๑๔,๔๗๘ ไร่โดยแยกเป็น ๙ หมู่บ้านดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน/ หลัง	ประชากร/คน		
			ชาย	หญิง	รวม
หมู่ที่ ๑	บ้านวังไทร	๔๐๑	๔๘๔	๔๙๔	๙๗๘
หมู่ที่ ๒	บ้านวัดสวาด	๒๖๒	๓๒๓	๓๑๗	๖๔๐
หมู่ที่ ๓	บ้านหน้าเขาล่าง	๑๖๖	๑๗๗	๑๕๖	๓๓๓
หมู่ที่ ๔	บ้านคีรีรอบ	๖๖๗	๑,๐๖๔	๑,๐๔๐	๒,๑๐๔
หมู่ที่ ๕	บ้านกำสน	๒๒๐	๒๖๙	๒๘๙	๕๕๘
หมู่ที่ ๖	บ้านในเกาะ	๒๓๑	๓๑๒	๒๙๔	๖๐๖
หมู่ที่ ๗	บ้านฝ้ายคลอง	๒๒๕	๓๐๖	๓๒๖	๖๓๒
หมู่ที่ ๘	บ้านเขาพนม	๓๕๖	๖๖๒	๖๖๗	๑,๓๒๙
หมู่ที่ ๙	บ้านห้วยถุน	๒๕๖	๓๙๕	๓๘๙	๗๘๔
รวม		๒,๗๘๔	๓,๙๙๒	๓,๙๗๒	๗,๙๖๔

อาณาเขต	ทิศเหนือ	ติดต่อ	อบต.ท่าอุแท	อำเภอกาญจนดิษฐ์
	ตะวันออก	ติดต่อ	อบต.คลองสระ	อำเภอกาญจนดิษฐ์
	ทิศตะวันตก	ติดต่อ	เทศบาลตำบลช้างซ้าย	อำเภอกาญจนดิษฐ์
	ทิศตะวันตก	ติดต่อ	เทศบาลตำบลช้างซ้าย	อำเภอกาญจนดิษฐ์
	ทิศใต้	ติดต่อ	ตำบลบ้านนาสาร	อำเภอนาสาร

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

๑. ความลาดชัน สภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันประมาณร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งอยู่ทางทิศใต้ของตำบล ลักษณะเป็นพื้นที่ที่ประกอบด้วยภูเขาสลับซับซ้อนและเป็นป่าเบญจพรรณ เป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำน้ำตก ตลอดจนลำคลองและลำห้วยต่างๆ ในพื้นที่

๒. ที่ราบ ลักษณะของพื้นที่ราบภายในตำบลจะอยู่ทางทิศเหนือ พื้นที่ประมาณร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่ทั้งหมดของตำบล ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ใช้ในการปลูกยางพารา ผลไม้ยืนต้นและพืชผักต่างๆ พื้นที่บริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสมบูรณ์ดี

๓. พื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นลอนลึก ลักษณะพื้นที่ราบมีภูเขาเป็นลูกๆ อยู่ทางตอนกลางของตำบล ซึ่งมีพื้นที่ประมาณร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่ทั้งหมดของตำบล ส่วนใหญ่จะใช้ในการปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน ผลไม้ยืนต้นจำพวกเงาะ มังคุด ลองกอง เป็นต้น

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมเขตร้อน ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายนฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึงเดือนธันวาคม

ลักษณะของดิน

กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จำแนกดินในอำเภอกาญจนดิษฐ์ ออกเป็น ๓๒ ชนิด ซึ่งปรากฏว่าสภาพที่ดินในเขตตำบลปาร์อน เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายที่อยู่ในเขตฝนตกชุก สีดินเป็นสีน้ำตาลสีเหลืองหรือสีแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำหรือจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อหยาบ พบบริเวณที่ดินที่เป็นลูกคลื่นจนถึงที่ลาดเชิงเขา เป็นดินลึกมีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงกรดแก่ มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ ๔.๕-๕.๕ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกยางพารา ไม้ผล มะพร้าวและปาล์มน้ำมัน

ลักษณะของแหล่งน้ำ

องค์การบริหารส่วนตำบลปาร์อน มีลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นพื้นที่ที่มีความลาดชันประมาณร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งอยู่ทางทิศใต้ของตำบล ลักษณะเป็นพื้นที่ที่ประกอบด้วยภูเขาสลับซับซ้อนและเป็นป่าเบญจพรรณ เป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำ น้ำตก ตลอดจนลำคลองและห้วยต่างๆ ในพื้นที่ มีแม่น้ำสำคัญไหลผ่านหลายสาย ได้แก่

คลองหวาด ไหลผ่านพื้นที่หมู่บ้าน ตั้งแต่หมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๒ ถึงหมู่ที่ ๔

คลองกรุงชิง ไหลผ่านพื้นที่หมู่บ้าน ตั้งแต่หมู่ที่ ๔ ถึงหมู่ที่ ๘

คลองกำสน ไหลผ่านพื้นที่หมู่บ้าน ตั้งแต่หมู่ที่ ๕ ถึงหมู่ที่ ๗

คลองนา ไหลผ่านพื้นที่หมู่บ้าน ตั้งแต่หมู่ที่ ๕ ถึงหมู่ที่ ๘

ลักษณะของที่ราบภายในตำบลจะอยู่ทางทิศเหนือ พื้นที่ประมาณร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่ทั้งหมดของตำบล ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่เกษตรกรรมใช้ในการปลูกยางพารา ผลไม้ยืนต้นและพืชผักต่างๆ พื้นที่บริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสมบูรณ์ดี พื้นที่ลูกคลื่น ลอนตื้นลอนลึก ลักษณะพื้นที่ราบมีภูเขาเป็นลูกๆอยู่ทางตอนกลางของตำบล ซึ่งมีพื้นที่ประมาณร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่ตำบลทั้งหมด

ลักษณะของไม้/ป่าไม้

ตำบลปาร์อน มีพื้นที่ป่าไม้เป็นป่าเบญจพรรณ ที่อุดมสมบูรณ์ เนื่องจากมีพื้นที่ครอบคลุมเขตอุทยานแห่งชาติไทร้มเย็น

ความเข้มแข็งของชุมชน

ด้านการศึกษา ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไร่ มีการจัดการด้านการศึกษา โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าไร่ จำนวน ๓ แห่ง มีโรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน ๓ แห่ง และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ๑ แห่ง ตามข้อมูล ดังนี้

๑ ระดับประถมศึกษา ๓ แห่ง

ที่	ชื่อโรงเรียน	จัดการศึกษาระดับ	ที่ตั้งหมู่ที่
๑	โรงเรียนวัดวังไทร	อนุบาล ๑ - ป.๖	๑
๒	โรงเรียนบ้านคีรีรอบ	อนุบาล ๑ - ป.๖	๔
๓	โรงเรียนบ้านกำสนประชาสรรค์	อนุบาล ๑ - ป.๖	๕

๒ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๓ แห่ง

ที่	ชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ที่ตั้งหมู่ที่
๑	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านวังไทร	๑
๒	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านมุสลิม	๘
๓	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเขาพนมวัง	๖

๓ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ๑ แห่ง

ที่	ชื่อศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน	ที่ตั้งหมู่ที่
๑	โรงเรียนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยบ้านวังไทร	๑

ด้านสาธารณสุข มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๒ แห่ง

ที่	ชื่อโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	ที่ตั้งหมู่ที่
๑	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านวังไทร	๑
๒	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลป่าไร่	๓

หน่วยบริการประชาชน ๒ แห่ง

ที่	หน่วยบริการประชาชน (ป้อมตำรวจ)จำนวน ๒ แห่ง	ที่ตั้งหมู่ที่
๑	หน่วยบริการประชาชนบ้านคีรีรอบ	๔
๒	หน่วยบริการประชาชนบ้านเขาพนมวัง	๖

๒. ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวางแผนเป็นการพิจารณาและกำหนดแนวทางปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา เปรียบเสมือนเป็นสะพานเชื่อมโยงปัจจุบันและอนาคตเป็นการคาดการณ์สิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น การวางแผนจึงมีความเกี่ยวข้องกับการคาดการณ์ต่างๆในอนาคตและตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดโดยผ่านกระบวนการคิดก่อนทำฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าการวางแผนคือความพยายามที่เป็นระบบเพื่อตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับอนาคตเพื่อให้บรรลุผลที่ปรารถนาองค์การบริหารส่วนตำบลป่าร้อนจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนเพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาโดยกำหนดให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับต่างๆ ได้แก่ แผนพัฒนาชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งเป็นแผนระดับชาติ แผนพัฒนาภูมิภาค จังหวัด แผนพัฒนา

๑ วิสัยทัศน์

“บ้านน่าอยู่ ผู้คนมีคุณธรรม
นำการศึกษา พัฒนารายได้ เลิศล้ำทางการเกษตร”

๒ ยุทธศาสตร์

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาด้านสังคม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา และเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กร

๓ เป้าประสงค์

- ๑) เพื่อให้มีเส้นทางคมนาคมขนส่งที่ได้มาตรฐาน
- ๒) เพื่อส่งเสริมพัฒนาอาชีพ การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การส่งเสริมอาชีพเสริมรายได้
- ๓) เพื่อให้ประชาชนมีสวัสดิการเข้าถึงระบบสาธารณสุขสุขภาพแข็งแรง ชุมชนเข้มแข็งมีพลัง

ต่อต้านยาเสพติด

- ๔) เพื่อให้ประชาชนมีความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมทางการบริหารเพิ่มขึ้น
- ๕) กิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๖) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่าง

เหมาะสม

- ๗) การบริหารขององค์กรมีประสิทธิภาพเป็นไปตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

๔ ตัวชี้วัด

ร้อยละของความสำเร็จของเป้าหมาย/ผลผลิตโครงการ

๕ ค่าเป้าหมาย

ค่าที่แสดงความก้าวหน้าของเป้าหมาย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑. ก่อสร้างถนนและพัฒนาเส้นทางคมนาคมให้ได้มาตรฐานและทั่วถึง
๒. พัฒนาระบบประปาไฟฟ้าและแหล่งน้ำ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต

๑. พัฒนาส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ เพื่อพัฒนารายได้

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาด้านสังคม

๑. ส่งเสริมกิจกรรมของ อสม. กองทุนสวัสดิการ
๒. ส่งเสริมกิจกรรมด้านกีฬาในทุกระดับ
๓. ส่งเสริม สนับสนุนการป้องกันปราบปรามและบำบัดยาเสพติด

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร

๑. ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชนข่าวสารทางการบริหาร
๒. การทำประชาคมเพื่อกำหนดแผนพัฒนาและประชาธิปไตยภาคพลเมือง

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กการศึกษาในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
๒. พัฒนาส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมด้านศาสนาประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑. ดูแลและบำรุงรักษาแหล่งน้ำตามธรรมชาติและทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
๒. อนุรักษ์ฟื้นฟูสร้างจิตสำนึกและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน
๓. ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กร

๑. บริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพโปร่งใสตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
๒. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
๓. ปรับปรุงพัฒนาจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการและให้บริการประชาชน

๗ จุดยืนทางยุทธศาสตร์

ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลป่าร่อนได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเป็นการเตรียมการสำหรับการพัฒนาในอนาคตโดยได้ดำเนินการจัดทำให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดแผนพัฒนาชาติทั้งในด้านเนื้อหาสาระกระบวนการขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการ ตลอดจนทั้งแนวทางในการพัฒนาที่กำหนดไว้ให้สำเร็จลุล่วงบรรลุตามวัตถุประสงค์

๓. โครงสร้างการกำหนดส่วนราชการ

กรอบอัตรากำลัง ๓ ปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖

องค์การบริหารส่วนตำบลปาร์อน ได้วิเคราะห์ภารกิจหลักและภารกิจรอง ปริมาณงาน รวมทั้งโครงสร้างการกำหนดส่วนราชการ เพื่อประมาณการใช้อัตรากำลังของพนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้างในระยะเวลา ๓ ปี ต่อไปข้างหน้าว่าจะมีการใช้อัตรากำลังพนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้างจำนวนเท่าใด จึงจะเหมาะสมกับภารกิจและปริมาณงาน และความคุ้มค่าต่อการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปอย่างมีคุณภาพ จึงกำหนดตำแหน่งพนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้าง ในกรอบอัตรากำลัง ๓ ปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖ ในแต่ละส่วนราชการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ส่วนราชการ	กรอบอัตรากำลังเดิม	กรอบอัตรากำลังตำแหน่งที่คาดว่าจะต้องใช้ในช่วงระยะเวลา ๓ ปีข้างหน้า			อัตรากำลังคนเพิ่ม/ลด			หมายเหตุ
		๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	
๑. นักบริหารงานท้องถิ่น ระดับกลาง (ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล)	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
๒. นักบริหารงานท้องถิ่น ระดับต้น (รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล)	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
รวม	๒	๒	๒	๒	-	-	-	
สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (๐๑)								
พนักงานส่วนตำบล								
๓. นักบริหารงานทั่วไประดับต้น (หัวหน้าสำนักปลัด)	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
๔. นักทรัพยากรบุคคล ปก./ชก.	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
๕. นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ปก./ชก.	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
๖. นักวิชาการสาธารณสุข ปก./ชก.	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
๗. นักวิชาการศึกษา ปก./ชก.	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
๘. นักพัฒนาชุมชน ปง./ชง.	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
๙. เจ้าพนักงานธุรการ ปง./ชง.	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
๑๐. ครู	๓	๓	๓	๓	-	-	-	เงินอุดหนุน
พนักงานจ้าง								
พนักงานจ้างตามภารกิจ (ผู้มีทักษะ)								
๑๑. พนักงานขับรถยนต์	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
๑๒. ผู้ดูแลเด็ก (ผู้มีทักษะ)	๓	๓	๓	๓	-	-	-	เงินอุดหนุน
พนักงานจ้างทั่วไป								
๑๓. ภารโรง	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
๑๔. คนงานทั่วไป	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
รวม	๑๖	๑๖	๑๖	๑๖	-	-	-	

ส่วนราชการ	กรอบ อัตรา กำลัง เดิม	กรอบอัตรากำลังตำแหน่งที่ คาดว่าจะต้องใช้ในช่วง ระยะเวลา ๓ ปีข้างหน้า			อัตรากำลังคน เพิ่ม/ลด			หมายเหตุ
		๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	
กองคลัง (๐๔)								
พนักงานส่วนตำบล								
๑๕. นักบริหารงานการคลัง ระดับต้น (ผู้อำนวยการกองคลัง)	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
๑๖. นักวิชาการเงินและบัญชี ปก./ชก.	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
๑๗. นักวิชาการพัสดุ ปก./ชก.	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
๑๘. เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ ปง./ชง.	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
๑๙. เจ้าพนักงานธุรการ ปง./ชง.	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
พนักงานจ้าง								
พนักงานจ้างตามภารกิจ (ผู้มีคุณวุฒิ)								
๒๐. ผู้ช่วยเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
๒๑. ผู้ช่วยเจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
รวม	๗	๗	๗	๗	-	-	-	
กองช่าง(๐๕)								
พนักงานส่วนตำบล								
๒๒. นักบริหารงานช่างระดับต้น (ผู้อำนวยการกองช่าง)	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
๒๓. วิศวกรโยธา ปก./ชก.	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
๒๔. นายช่างโยธา ปง./ชง.	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
พนักงานจ้าง								
พนักงานจ้างตามภารกิจ (ผู้มีคุณวุฒิ)								
๒๕. ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ	๑	๑	๑	๑	-	-	-	
รวม	๔	๔	๔	๔	-	-	-	
หน่วยตรวจสอบภายใน (๑๒)								
พนักงานส่วนตำบล								
๒๖. นักวิชาการตรวจสอบภายใน ปก./ชก.	-	๑	๑	๑	+๑	-	-	กำหนดเพิ่ม
รวม	-	๑	๑	๑	+๑	-	-	
รวมทั้งหมด	๒๙	๓๐	๓๐	๓๐	+๑	-	-	

๔. โครงสร้างส่วนราชการตามแผนอัตรากำลัง

ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าร่อนได้กำหนดจัดโครงสร้างส่วนราชการภายในระดับกองที่จำเป็นต้องมี และส่วนราชการเรียกชื่ออย่างอื่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าร่อน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าร่อน ซึ่งมีภารกิจอำนาจหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวภายใต้อำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องประกอบกับองค์การบริหารส่วนตำบล ได้กำหนดภารกิจหลักและภารกิจรองที่จะดำเนินการดังกล่าวโดยองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดตำแหน่งของพนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้างให้ตรงกับภารกิจดังกล่าว และในระยะแรกการกำหนดโครงสร้างส่วนราชการที่จะรองรับการดำเนินการตามภารกิจนั้น อาจกำหนดเป็นภารกิจอยู่ในงาน หรือกำหนดเป็นฝ่าย และในระยะต่อไป เมื่อมีการดำเนินการตามภารกิจนั้น และองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาเห็นว่า ภารกิจนั้นมีปริมาณงานมากพอที่จะพิจารณาตั้งเป็นส่วนต่อไป ทั้งนี้ การกำหนดการจัดโครงสร้างส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าร่อน เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ประเภทสามัญ มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (นักบริหารงานท้องถิ่น ระดับกลาง) และรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (นักบริหารงานท้องถิ่น ระดับต้น) และมีโครงสร้างส่วนราชการภายในระดับกองที่จำเป็นต้องมี และส่วนราชการเรียกชื่ออย่างอื่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าร่อน โดยมีการกำหนดโครงสร้างส่วนราชการ ดังนี้

๑. สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ งานราชการทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล งานเลขานุการของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล งานกิจการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การบริหารงานบุคคลของพนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง งานสวัสดิการสังคม งานสังคมสงเคราะห์ งานพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส งานกิจการขนส่ง งานส่งเสริมการท่องเที่ยว งานส่งเสริมการเกษตร งานการพาณิชย์ งานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานเทศกิจ งานรักษาความสงบเรียบร้อย งานจราจร งานวิเทศสัมพันธ์ งานประชาสัมพันธ์ งานส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ งานนิติการ งานคุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและงานสิ่งแวดล้อม งานการศึกษา ค้นคว้า วิจัย วิเคราะห์และจัดทำแผนงานด้านสาธารณสุข งานส่งเสริมสุขภาพ งานป้องกันเฝ้าระวังและควบคุมโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ งานสุขภาพในสถานประกอบการ งานสุขภาพชุมชน งานอนามัยสิ่งแวดล้อม งานคุ้มครองผู้บริโภค งานให้บริการด้านสาธารณสุข งานบริหารสาธารณสุข งานส่งเสริมป้องกันควบคุมโรค งานเวชปฏิบัติครอบครัว งานบริการรักษาความสะอาด งานบริการและพัฒนาระบบจัดการมูลฝอย งานบริหารจัดการสิ่งปฏิกูล งานส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส งานอาสาสมัครสาธารณสุข งานป้องกันและบำบัด การติดสารเสพติด งานสัตวแพทย์ งานศึกษา ค้นคว้า วิจัย วิเคราะห์กำหนดมาตรการและแผนดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การเฝ้าระวังและตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม งานส่งเสริมสนับสนุนด้านสิ่งแวดล้อม งานจัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม งานรณรงค์และการฝึกอบรมสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม งานวางแผนและจัดทำแผนดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง ควบคุมมลพิษทางน้ำ อากาศ เสียง งานเฝ้าระวัง บำบัด ตรวจสอบคุณภาพน้ำ อากาศ ของเสีย และสารอันตรายต่าง ๆ งานวิเคราะห์นโยบายและแผน งานยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

งานจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล งานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น งานประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด งานคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล งานคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล งานงบประมาณ งานเสนอแนะขอรับการจัดสรรเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนตำบล งานจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและฉบับเพิ่มเติม (ถ้ามี) งานตรวจติดตามและประเมินผลแผนงานและโครงการ งานบริการและเผยแพร่วิชาการ งานสถิติข้อมูล งานสารสนเทศ งานจัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศขององค์การบริหารส่วนตำบล งานบริหารการศึกษา งานพัฒนาการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบการศึกษา และการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น การจัดการศึกษาปฐมวัย งานบริหารวิชาการด้านการศึกษา งานการศึกษาปฐมวัย งานฝึกและส่งเสริมอาชีพ งานเครือข่ายทางการศึกษา งานส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานหลักสูตร งานพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา งานการศึกษา งานบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น งานการกีฬาและนันทนาการ งานกิจกรรมเด็กและเยาวชน งานส่งเสริมสวัสดิการ สวัสดิภาพและกองทุนเพื่อการศึกษา งานบริหารงานบุคคลของพนักงานครู บุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้าง และพนักงานจ้างสังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรณียังไม่จัดทำกองการเจ้าหน้าที่) งานจัดทำแผนงานด้านการพัฒนาสังคม ด้านสวัสดิการสังคม และด้านสังคมสงเคราะห์ งานพัฒนาระบบ รูปแบบ มาตรการ และวิธีการพัฒนาสังคม การจัดสวัสดิการสังคม และการสังคมสงเคราะห์ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน งานพัฒนาชุมชน งานสำรวจและจัดตั้งคณะกรรมการชุมชน งานจัดระเบียบชุมชน งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคมแก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส งานฝึกอบรมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน งานสังคมสงเคราะห์เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ทูพพลภาพ ผู้ด้อยโอกาส ผู้ไร้ที่พึ่ง ผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ งานสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ผู้พิการทางร่างกายและสมอง งานสงเคราะห์เด็กและเยาวชนผู้ถูกทอดทิ้ง เร่ร่อนไร้ที่พึ่ง ถูกทำร้ายร่างกาย งานส่งเสริมสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนที่ประพฤติดันไม่เหมาะสมแก่วัย งานสงเคราะห์ครอบครัวที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในครอบครัว งานจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ฯลฯ และราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกอง สำนัก หรือส่วนราชการใดในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล งานบริการข้อมูล สถิติ ช่วยเหลือให้คำแนะนำทางวิชาการ งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมายมีการแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็นงานดังนี้

- ๑.๑ งานบริหารงานทั่วไป
- ๑.๒ งานการเจ้าหน้าที่
- ๑.๓ งานวิเคราะห์นโยบายและแผน
- ๑.๔ งานบริการสาธารณสุข
- ๑.๕ งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- ๑.๖ งานพัฒนาชุมชน

๒. กองคลัง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ งานการจ่ายเงิน การรับเงิน การจัดเก็บภาษี ค่าธรรมเนียม และการพัฒนารายได้ งานสรุปผล สถิติการจัดเก็บภาษี ค่าธรรมเนียม งานนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงินและเอกสารทางการเงิน งานการตรวจสอบใบสำคัญ ฎีกาทุกประเภท งานการจัดทำบัญชี งานตรวจสอบบัญชีทุกประเภท งานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จ บำนาญ และเงินอื่น ๆ งานจัดทำหรือช่วยจัดทำงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ งานเกี่ยวกับสถานะการเงินการคลัง งานการ

จัดสรรเงินต่าง ๆ งานทะเบียนคุมเงินรายได้และรายจ่ายต่าง ๆ งานควบคุมการเบิกจ่ายเงิน งานทำงบทดลองประจำเดือนและประจำปี งานเกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดจ้าง จัดหา งานทะเบียนคุม งานการจำหน่ายพัสดุ ครุภัณฑ์ และทรัพย์สินต่าง ๆ งานเกี่ยวกับเงินประกันสัญญาทุกประเภท งานบริการข้อมูล สถิติ ช่วยเหลือให้คำแนะนำทางวิชาการด้านการเงิน การคลัง การบัญชี การพัสดุและทรัพย์สิน งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย มีการแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็นงานดังนี้

๒.๑ งานการเงินและบัญชี

๒.๒ งานพัฒนารายได้

๒.๓ งานพัสดุและทรัพย์สิน

๒.๔ งานบริหารงานทั่วไป

๓. กองช่าง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานสำรวจ งานออกแบบและเขียนแบบ งานประมาณราคา งานจัดทำราคากลาง งานจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรมต่าง ๆ งานจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ งานจัดทำทะเบียนประวัติโครงสร้างพื้นฐาน อาคาร สะพาน คลอง แหล่งน้ำ งานติดตั้งซ่อมบำรุงระบบไฟส่องสว่างและไฟสัญญาณจราจร งานปรับปรุงภูมิทัศน์ งานผังเมืองตามพระราชบัญญัติการผังเมือง งานการควบคุมอาคารตามระเบียบกฎหมาย งานตรวจสอบการก่อสร้าง งานจัดทำแผนปฏิบัติงานการก่อสร้างและซ่อมบำรุงประจำปี งานควบคุมการก่อสร้างและซ่อมบำรุง งานจัดทำประวัติ ติดตาม ควบคุม การปฏิบัติงานเครื่องจักรกล งานจัดทำทะเบียนประวัติการใช้เครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานแผนการบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานเกี่ยวกับการประปา งานเกี่ยวกับการช่างสุขาภิบาล งานช่วยเหลือสนับสนุนเครื่องจักรกล งานช่วยเหลือสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานช่วยเหลือสนับสนุนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม งานจัดทำทะเบียนควบคุมการจัดซื้อ เก็บรักษา การเบิกจ่ายวัสดุ อุปกรณ์ อะไหล่ น้ำมันเชื้อเพลิง งานบริการข้อมูล สถิติ ช่วยเหลือให้คำแนะนำทางวิชาการด้านวิศวกรรมต่าง ๆ งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมายมีการแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็นงานดังนี้

๓.๑งานวิศวกรรมโยธา

๓.๒ งานบริหารงานทั่วไป

๓.๓ งานแบบแผนและก่อสร้าง

๓.๔ งานสาธารณูปโภค

๔. หน่วยตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ งานจัดทำแผนการตรวจสอบภายในประจำปี งานการตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของเอกสารการเงิน การบัญชี เอกสารการรับ การจ่ายเงินทุกประเภท ตรวจสอบการเก็บรักษาหลักฐานการเงิน การบัญชี งานตรวจสอบการสรรหาพัสดุและทรัพย์สิน การเก็บรักษาพัสดุและทรัพย์สิน งานตรวจสอบการทำประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล งานตรวจสอบติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการให้เป็นไปตามนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประหยัด งานวิเคราะห์ และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัด คุ่มค่า ในการใช้ทรัพยากรของส่วนราชการต่าง ๆ งานประเมินการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจ งานรายงานผลการตรวจสอบภายใน งานบริการข้อมูล สถิติ ช่วยเหลือให้คำแนะนำแนวทางแก้ไข ปรับปรุงการปฏิบัติงานแก่หน่วยรับตรวจและผู้เกี่ยวข้อง งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

บทที่ ๓

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

๑. ความหมายของการทุจริต

คำว่า **ทุจริต** ภาษาอังกฤษมีความหมายตรงกับคำว่า **Corruption** ซึ่งคำว่า Corruption มาจากภาษาลาตินว่า Corruptio เป็นคำที่รู้จักกันดีทั่วไปมานาน แต่ความหมายของคำนี้มีหลากหลายต่างๆ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์การใช้ หลักการ หรือมุมมองในทางศีลธรรม ทางการเมือง หรือทางเศรษฐศาสตร์ ความหมายของคำว่า **การทุจริต** หรือที่คนไทยชอบกล่าวรวมกันว่า **การทุจริตคอร์รัปชัน** โดยได้มีการให้ความหมายไว้มากมาย ดังนี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ให้ความหมายว่า **ทุจริต** หมายถึง “**ความประพฤติชั่ว คดโกง ฉ้อโกง**” ประมวลกฎหมายอาญาให้คำนิยามไว้ในมาตรา ๑(๑) “**โดยทุจริต**” หมายความว่า “**เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น**

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ ให้คำนิยามไว้ในมาตรา ๔ ว่า “**ทุจริตต่อหน้าที่**” หมายความว่า การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์อันอาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหน้าที่ซึ่งตนมิได้มีตำแหน่งหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองและผู้อื่น

พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๕๑ ให้คำนิยามไว้ในมาตรา ๓ ว่า “**การทุจริตในภาครัฐ**” หมายความว่า **ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤตินิชอบในภาครัฐ “ทุจริตต่อหน้าที่”** หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในตำแหน่ง หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเอง ผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา หรือตามกฎหมายอื่น

องค์กรระหว่างประเทศด้านความโปร่งใส (Transparency International; TI) ให้นิยามว่า

คอร์รัปชัน คือ การใช้อำนาจที่ได้รับความไว้วางใจในทางที่ผิดเพื่อประโยชน์ส่วนบุคคล

สำหรับประเทศไทย คำว่า **คอร์รัปชัน** เป็นคำที่ใช้ในวงการราชการ รัฐวิสาหกิจ ส่วนของเอกชนจะใช้คำว่า **ทุจริต** ซึ่งหมายถึง การแสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่ง บทบาท หน้าที่โดยมิชอบ ขัดต่อกฎหมายและระเบียบและระเบียบปฏิบัติจากหน่วยงาน บริษัท องค์กรที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ นอกจากคำว่า “**ทุจริตคอร์รัปชัน**” แล้ว เรายังคุ้นเคยกับคำว่า “**ฉ้อราชบังหลวง**” และให้แทนคำว่าทุจริตคอร์รัปชัน แต่นักวิชาการจำนวนหนึ่งเห็นว่าคำนี้มีความหมายแคบกว่าการทุจริตคอร์รัปชัน เนื่องจากคำว่าฉ้อราชบังหลวง นั้น สามารถแยกออกเป็น ๒ พฤติกรรม คือ “**ฉ้อราชกรู**” หมายถึง การฉ้อโกงสิ่งที่เคยเป็นหรือควนเป็นของราชกรูมาเป็นของส่วนตนหรือพวกพ้อง ส่วน “**บังหลวง**” นั้น หมายถึง การเบียดบัง เอาสิ่งที่เป็นของหลวงหรือของรัฐมาเป็นของตนเอง

๒. พัฒนาการของแนวคิดการทุจริต นับตั้งแต่เริ่มมีการปกครอง ในปี พ.ศ.๒๔๗๕ เป็นต้นมา สามารถแบ่งได้เป็น ๓ ระยะ คือ

ระยะแรก เป็นการทุจริตที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตนเพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนและพรรคพวก เช่น การรับสินบน เป็นต้น

ระยะที่สอง เป็นการทุจริตที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือกันระหว่างนักการเมือง ข้าราชการ และนักธุรกิจ ในการใช้กฎหมายหรือช่องว่างของกฎหมายในการแสวงหาผลประโยชน์

ระยะที่สาม เป็นการทุจริตโดยวิธีการสร้างเงื่อนไขต่างๆตามกฎหมาย เพื่อให้สามารถนำมาใช้แสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง นำมาสู่ “การทุจริตเชิงนโยบาย”

สามารถสรุปความหมายหรือคำนิยามของ “การทุจริต” ได้ว่า การทุจริตมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

๑) เป็นคำที่รู้จักกันดี ไม่มีคำนิยามเป็นมาตรฐานเหมือนกันในระดับสากล แต่ตรงกันที่เป็นการกระทำผิดอย่างหนึ่ง

๒) เป็นการกระทำทุจริตประเภทหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ อาจจะกระทำโดยผู้มีอำนาจหน้าที่ (เช่น ผู้รับสินบน) หรือโดยผู้ต้องการใช้อำนาจหรือหน้าที่นั้น (เช่น ผู้ให้สินบน) หรือ เกิดขึ้นโดยบังเอิญเสียก็ได้ เช่น การยกยอทรัพย์สินสาธารณะที่อยู่ในอำนาจดูแล

๓) เป็นปรากฏการณ์ทางสังคม ที่แสดงความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมและปัญหาสังคม

๔) มีได้ทั้งในองค์กรภาครัฐ คือ คอร์รัปชั่นต่อสาธารณะและเอกชนที่เป็นการคอร์รัปชั่นต่อองค์กรสมาชิกหรือลูกค้าขององค์กร

๕) เป็นการกระทำที่อาจผิดหรือถูกกฎหมายก็ได้แต่ผิดทางศีลธรรม คุณธรรม หรือจริยธรรม

๖) ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับอาจจะเป็นทรัพย์สิน ตำแหน่ง หน้าที่ ความรักดี การอุปถัมภ์ ความพอใจอื่นๆได้

๗) มักเป็นพฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ที่ซับซ้อน ซ่อนเร้น และบิดเบือน ที่ตรวจสอบ หรือพิสูจน์ได้ยาก

๓. รูปแบบของการทุจริต

ใน ค.ศ.๑๙๗๘ Hridenheimer ได้จำแนกรูปแบบการทุจริต ตามหลักเกณฑ์ของสี่ที่สะท้อน ตามความอดทนของชุมชน (Community's tolerance) ไว้ดังนี้

๑) **การทุจริตสีดำ (Black Corruption)** หมายถึง การทุจริตที่คนส่วนใหญ่เห็นพ้องต้องกันว่ามี ความผิด และควรถูกดำเนินคดี

๒) **การทุจริตสีเทา (Gray Corruption)** เป็นการกระทำที่คนส่วนหนึ่งเห็นว่า สมควรถูกลงโทษแต่ อีกส่วนหนึ่งเห็นแตกต่างออกไปและคนส่วนใหญ่มีความเห็นคลุมเคลือ

๓) **การทุจริตสีขาว (White Corruption)** เป็นการกระทำที่คนส่วนใหญ่โดยเฉพาะชนชั้นนำในสังคมเห็นว่ายอมรับได้ เช่น การแข่งแถว การอภิสิทธิ์ การให้ค่าน้ำร้อน น้ำชา เป็นต้น (เป็นการทุจริตที่น่ากลัวที่สุด)

๔. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

๑) ทฤษฎีอุปถัมภ์

จากโครงสร้างของสังคมมีความสัมพันธ์ในลักษณะการพึ่งพาอาศัยในความเท่าเทียมกัน โดยที่ ต่างฝ่ายต่างมีผลประโยชน์ต่างตอบแทน ความสัมพันธ์ดังกล่าว มีองค์ประกอบของความเป็นมิตรรวมอยู่ด้วย แต่เป็นมิตรที่ขาดดุลยภาพ คืออีกฝ่ายหนึ่งมีอำนาจเหนืออีกฝ่ายหนึ่งมากเกินไป เป็นระบบซึ่งมีการพึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือกัน ทำให้เกิดพวกพ้องในองค์กร ทำให้ง่ายต่อการเกิดการทุจริตและประพฤตินิยมชอบและยากต่อการตรวจสอบ

๒) ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ทฤษฎีเกี่ยวกับลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ เป็นการเน้นย้ำความต้องการของมนุษย์ซึ่งมีความต้องการไม่มีที่สิ้นสุด ประกอบด้วย

- (๑) ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสูงสุด หรือความต้องการประจักษ์ตน
- (๒) ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องและเป็นที่ยอมรับกัน
- (๓) ความต้องการในสังคม ความรักและความเป็นเจ้าของ
- (๔) ความต้องการในความปลอดภัยและความสะดวก
- (๕) ความต้องการพื้นฐานทางกายภาพและชีวภาพ

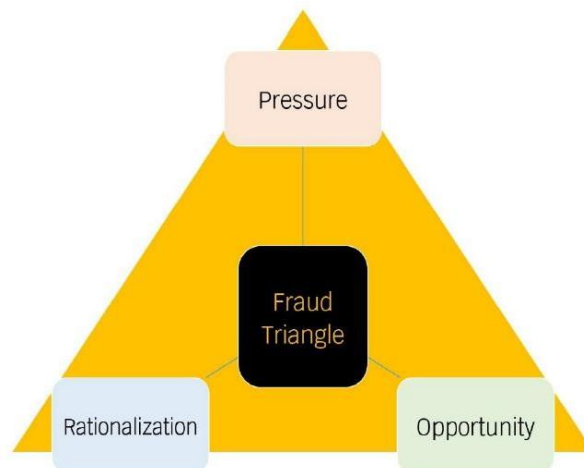
๓) ทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle Theory)

ทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle Theory) ของ Donald R Cressey (๑๙๔๐) เป็นทฤษฎีที่ได้รับความนิยมและมักถูกนำมาใช้เป็นตัวแบบในการศึกษาการทุจริตคอร์รัปชัน โดยทฤษฎีดังกล่าวมีสาระสำคัญ กล่าวคือ การทุจริตมีโอกาที่จะเกิดขึ้นสูงหากมีเหตุการณ์หรือปัจจัยเสี่ยง ที่เอื้อต่อการเกิดการทุจริตใน ๓ ด้าน ได้แก่

(๑) การมีความกดดันหรือแรงจูงใจ (Pressure or Incentive) ซึ่งผู้ที่กระทำการทุจริตจะมีความกดดันหรือมีแรงจูงใจให้กระทำการทุจริต เมื่อเกิดเหตุการณ์คับขันจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ มีความจำเป็นต้องการเงิน

(๒) การมีโอกาในการกระทำ (Opportunity) กล่าวคือ มีโอกาส เหตุการณ์ ที่เอื้ออำนวย มีสิ่งล่อตาล่อใจ เปิดโอกาสที่ฉกฉวยผลประโยชน์ เนื่องจากความบกพร่องหรือจุดอ่อนของระบบงาน หรือช่องว่างของกฎระเบียบที่เปิดโอกาสให้ทำได้

(๓) การมีข้ออ้างหรือการใช้เหตุผลที่ทำให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกดีขึ้น (Rationalization) กล่าวคือ มีเหตุผล เข้าข้างตัวเองว่าสามารถหาได้ คนอื่นยังสามารถทำได้โดยไม่คิดว่าผิด มีความสามารถและโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่

แผนภาพที่ ๑ แสดงทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle Theory) ©Ronald R Cressey (๑๙๔๐)

๕. สาเหตุของการทุจริต

สาเหตุของการทุจริตสามารถจำแนกได้เป็น ๔ กลุ่มหลัก ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ เกิดจากพฤติกรรมความโลภ สาเหตุมาจากพฤติกรรมส่วนบุคคล ที่มาจากความโลภ ความไม่เพียงพอ เป็นพฤติกรรมส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่รัฐที่ขาดหลักยึดด้านคุณธรรม จนกลายเป็นคนที่เห็นแก่ได้ มีความอยากและความไม่รู้จักพอ การขาดบทัสถาน(norm) ของความเป็นบุคคลสาธารณะ (Public Persons) ที่ต้องยึดหลักความเป็นกลางและความเป็นธรรมเป็นที่ตั้ง

กลุ่มที่ ๒ เกิดจากการมีโอกาหรือการมีระบบการทำงานมีช่องว่าง สาเหตุมาจากระบบการทำงาน มีช่องว่างให้ทุจริตหรือการที่ขาดระบบการควบคุมตรวจสอบที่ไม่รัดกุม โดยสรุปสาเหตุได้แก่

- ๑) การขาดความรู้ ความเข้าใจผิด หรือถูกใช้ให้กระทำ
- ๒) ความเคยชินของเจ้าหน้าที่ ที่คุ้นเคยกับการที่จะได้ “ค่าน้ำร้อนน้ำชา”
- ๓) การถูกบังคับให้รับตามบรรทัดฐานของกลุ่ม (ตามน้ำ)
- ๔) การอาศัยช่องว่างของระเบียบและกฎหมาย
- ๕) ไม่ปฏิบัติตามกฎและระเบียบ
- ๖) การทุจริตตามระบบ(Systemic) ด้านงบประมาณ การเงิน การคลัง และการจัดซื้อจัดจ้าง
- ๗) เกิดจากการใช้อำนาจ บารมี อิทธิพล หรือตำแหน่งหน้าที่ราชการที่มีอำนาจในการวินิจฉัย
- ๘) โครงสร้างทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมืองที่อ่อนแอ
- ๙) โครงสร้างทางเศรษฐกิจมีการผูกขาดของกลุ่มทุนขนาดใหญ่
- ๑๐) โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีลักษณะเป็นแบบอุปถัมภ์ คำนิยมยกย่องคนมีฐานะ

ร่ำรวย

๑๑) โครงสร้างทางการเมืองที่ต้องอาศัยเงินเป็นก้อนใหญ่ การจ่ายเงินเพื่อซื้อเสียง ทำงานทางการเมือง

๑๒) กระแสทุนทางการเมือง อาทิ โครงการเมกะโปรเจค ถือเป็นคอร์รัปชันเชิงบูรณาการที่ต้องใช้ทุนในการบริหารจัดการ จัดจ้างที่ปรึกษา วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีคนรอบรู้ในเรื่องเหล่านี้ อยู่ เพียงวงจำกัดทำให้การทุจริตปะทุติมิชอบเป็นไปได้ง่าย

๑๓) ความไม่เข้มแข็งขององค์กรตรวจสอบปราบปรามของรัฐ

๑๔) เกิดจากการเปิดเสรีการค้า และการลงทุนที่มีการแข่งขันแย่งจ่ายส่วยหรือสินบน เพื่อให้ได้รับอนุมัติให้นำเข้าหรือได้มาซึ่งใบอนุญาตต่อการได้รับสิทธิต่อโครงการต่างๆ

๑๕) กฎหมายขาดความสมบูรณ์ในการดำเนินงาน

๑๖) การบังคับใช้กฎหมายยังไม่เคร่งครัดและมีช่องโหว่ทำให้ขาดความเชื่อมั่นต้องการเข้าร้องเรียน และฟ้องร้อง

กลุ่มที่ ๓ เกิดจากการขาดจริยธรรม สาเหตุมาจากการขาดจริยธรรมส่วนบุคคล รวมถึงประมวลจริยธรรมขององค์กรไม่ได้มีการบังคับใช้ให้เกิดผล ขาดเจตจำนงที่แน่วแน่ของฝ่ายการเมืองในการแก้ไขปัญหาและภาคการเมืองขาดความมั่นคงและต่อเนื่อง

กลุ่มที่ ๔ เกิดจากแรงจูงใจและความคุ้มค่าในการเสี่ยง สาเหตุเกิดจากแรงจูงใจให้ทุจริตละความคุ้มค่าในการเสี่ยง เพราะทุจริตแล้วได้รับผลประโยชน์มาก เมื่อเทียบกับความเสี่ยง รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย ปราบปรามหรือการลงโทษทางสังคมขาดประสิทธิภาพ โดยสรุปสาเหตุหลักๆได้ดังนี้

๑) การขาดระบบตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง ขาดความหลากหลายในการตรวจสอบ จากภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะภาคประชาชน รวมถึงการทำลายระบบตรวจสอบอำนาจรัฐ

๒) ขาดการประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ

๓) ประชาชนส่วนใหญ่มักจะเบื่อหน่าย วางเฉย ไม่มีปฏิกิริยาต่อพฤติกรรมการใช้อำนาจหน้าที่ที่ไม่ถูกต้องทำให้ผู้ทุจริตมีแรงจูงใจและรู้เห็นว่าผลตอบแทนที่จะได้รับเมื่อเทียบกับความเสี่ยงนั้นคุ้มค่า จึงแสวงหาและพัฒนาแนวทางการทุจริตที่มีรูปแบบแปลกใหม่

๔) ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจขั้นพื้นฐานด้านกฎหมายและขั้นตอนการอำนวยความสะดวก รวมถึงความล่าช้าในการบริการและขาดความโปร่งใสของกระบวนการ ทำให้ประชาชนรู้สึกเบื่อหน่ายและขาดความศรัทธาต่อกระบวนการยุติธรรม

๕) ประชาชนขาดแรงจูงใจในการเข้าร่วมในกระบวนการยุติธรรม

๖. รูปแบบของการคอร์รัปชันหลักในสังคมไทย

รูปแบบของกรคอร์รัปชันหลักในสังคมไทยที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย โย ผาสุก พงษ์ไพจิตร (๒๕๕๒) สามารถสรุปได้ว่า การทุจริตมีรูปแบบในภาพรวม ดังนี้

๑) การเรียกเก็บภาษีคอร์รัปชัน มีชื่อเรียกหลายชื่อ ซึ่งรวมทั้งการเรียกกกสินบน ส่วย สิ้นน้ำใจ ค่า น้ำร้อน น้ำชา และเงินใต้โต๊ะ เป็นต้น

๒) การดัดเงินงบประมาณแผ่นดินจากค่าคอมมิชชั่น โครงการมาเป็นของตน การรับสินบน การจัดซื้อ จัดจ้าง รวมทั้งการเสนอโครงการเพื่อให้ได้เงินคอร์รัปชัน ทั้งๆที่โครงการดังกล่าวไม่มีประโยชน์อย่างแท้จริง

๓) การจ่ายสินบน เพื่อให้ได้มาซึ่งการผูกขาดธุรกิจ หรือผูกขาดประมูลโครงการ

๔) การเล่นพรรค เล่นพวก การดำรงตำแหน่งหลายหน่วยงานจนเกิดลักษณะที่เรียกว่าการทับซ้อน หรือผลประโยชน์ หรือ “ผลประโยชน์ทับซ้อน”(Conflict of Interests)

๕) การใช้อำนาจทางการเมือง ดำเนินนโยบายที่เอื้อประโยชน์ให้กับธุรกิจที่ตนเอง ครอบครอง หรือพรรคพวกมีผลประโยชน์อยู่ เรียกว่า “คอร์รัปชันเชิงนโยบาย”

๗. แนวทางการประเมินความเสี่ยงทุจริต

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการประเมินความเสี่ยงทุจริตตามแนวทางของหน่วยงานตนเองได้ทุกรูปแบบ โดยจะใช้วิธีใดในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตได้หรือดำเนินการตาม แนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตสำหรับภาครัฐและภาคธุรกิจ เอกชน ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ส.ก.ป.ท) ได้จัดทำขึ้นก็ได้

๘. วิธีประเมินความเสี่ยงทุจริต

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้จัดทำแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยมีขั้นตอนหลัก ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๘.๑ ขั้นตอนที่ ๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ก่อนการประเมินความเสี่ยงหน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินตามความเหมาะสม โยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส

และด้านผลกระทบและการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

๑) โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของควมถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ

๒) ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

๘.๒ ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยง การทุจริต การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตโดยอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยง การทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการ ที่ทำการประเมินให้ละเอียดและชัดเจนมากที่สุดว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานหรือ รับผิดชอบกระบวนการหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหน่วยงาน อาจมีการรับฟังความคิดเห็น จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกด้วยก็ได้ เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owners) ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ (Risk Owners) เมื่อนั้น

การค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิดหรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward-looking information) โยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองเห็นความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงาน ในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยีไม่มีหรือไม่พอ บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีจิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมายมาปนกับความเสี่ยงการทุจริต เพราะจะทำให้ละเลยการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

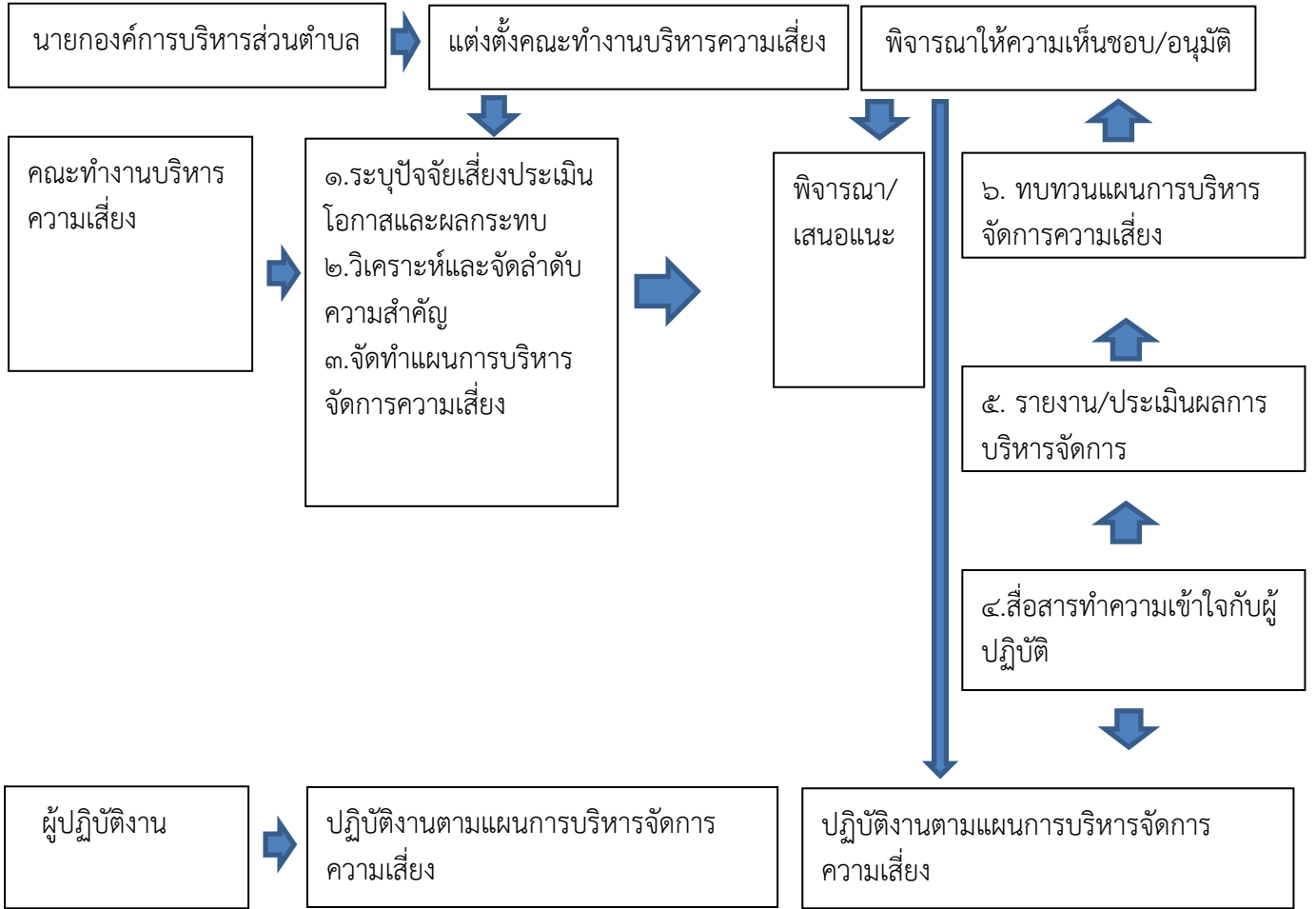
๙. กลไกการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย

๑) นายกองค้การบริหารส่วนตำบลปาร์อน มีหน้าที่แต่งตั้งคณะทำงานบริหารความเสี่ยง ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมรวมทั้งพิจารณาให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติประกาศใช้แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อนำไปปฏิบัติต่อไป

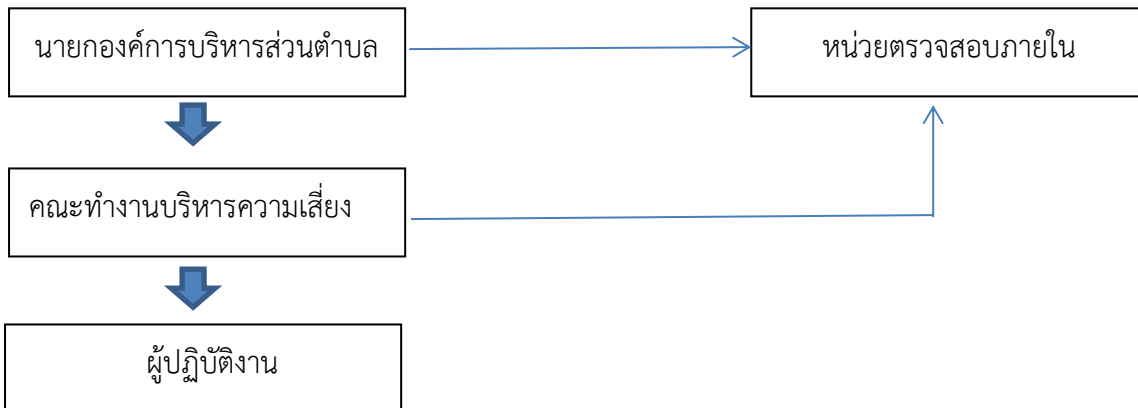
๒) คณะทำงานบริหารความเสี่ยง มีหน้าที่ดำเนินการให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงรายงานและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงรวมทั้งทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานต่อไปในอนาคต

๓) ผู้ปฏิบัติงานหรือพนักงานส่วนตำบลลูกจ้างประจำและพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลปาร์อน มีหน้าที่สนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้กับคณะทำงานบริหารความเสี่ยงและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

โครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยง

๒. โครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยง

หน้าที่ความรับผิดชอบตามโครงสร้าง

โครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยงประกอบไปด้วยการกำกับดูแลการตัดสินใจการจัดทำแผนการดำเนินการการติดตามประเมินผลและการสอบทานซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

- ๑) แต่งตั้งคณะทำงานบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลปาร์ออน
- ๒) ส่งเสริมและติดตามให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม
- ๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลปาร์ออน

๔) พิจารณาผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

หน่วยตรวจสอบภายใน

- ๑) สอบทานกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลปาร์ออน
- ๒) ประเมินความเพียงพอของระบบและกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลปาร์ออน

๓) นำเสนอผลการบริหารจัดการความเสี่ยงให้คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินรับทราบและให้ข้อเสนอแนะ

๔) ออกรายงานรับรองการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลปาร์ออน

(ตามแบบประเมิน RM - ๔)

คณะทำงานบริหารความเสี่ยง

๑) จัดให้มีระบบและกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เป็นระบบมาตรฐานเดียวกันทั้งองค์กร

๒) ดำเนินการตามกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงและการปฏิบัติตามมาตรการลดและควบคุมความเสี่ยง

๓) พิจารณาจัดทำ/ทบทวน/เสนอแนะแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลปาร์ออน(ตามแบบ RM - ๑ และแบบ RM - ๒)

๔) รายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่สำคัญเสนอต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลปาร์ออนเพื่อพิจารณา(ตามแบบ RM - ๓)

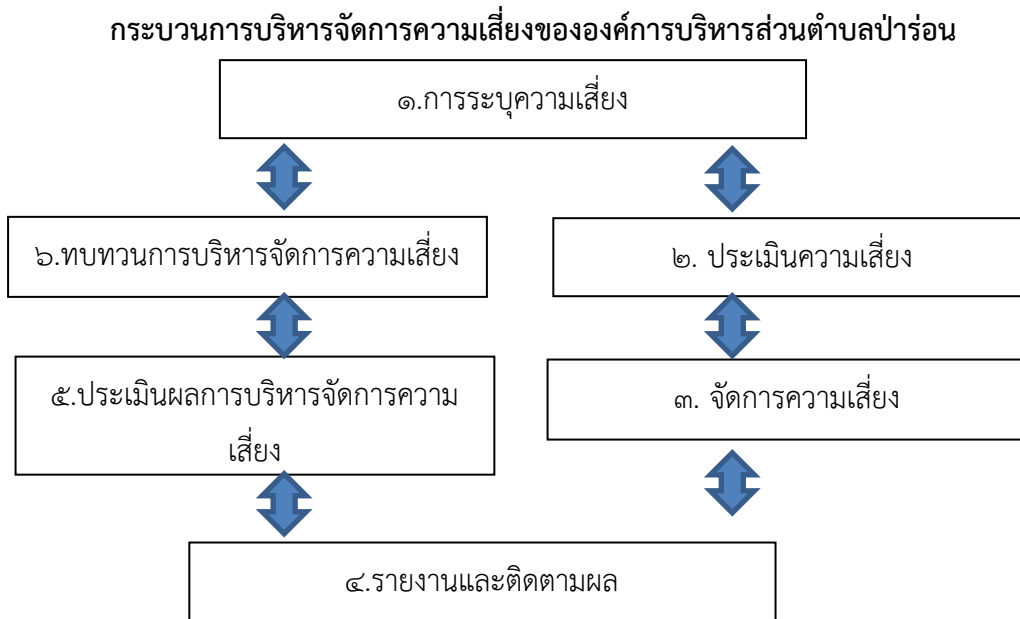
ผู้ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

๑) สนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้กับคณะทำงานบริหารความเสี่ยง

๒) ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

บทที่ ๔ กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุวิเคราะห์ประเมินและจัดลำดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานขององค์กรรวมทั้งการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงโดยกำหนดแนวทางการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ซึ่งมีขั้นตอนหรือกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ๖ ขั้นตอนหลักดังนี้

๑.การระบุความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่คณะทำงานบริหารความเสี่ยงระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงโดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลปาร์อนหรือผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์การบริหารส่วนตำบลและระดับกิจกรรมในการระบุปัจจัยเสี่ยงจะต้องพิจารณาว่าเหตุการณ์ใดหรือกิจกรรมใดของกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความผิดพลาดความเสียหายและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดรวมทั้งมีทรัพย์สินใดที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลป้องกันรักษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเข้าใจในความหมายของ “ความเสี่ยง (Risk)” “ ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor)” และ “ประเภทความเสี่ยง” ก่อนที่จะดำเนินการระบุความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

๑.๑ ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักขององค์กรและเป้าหมายตามแผนปฏิบัติงาน

๑.๒ ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่ทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยต้องระบุได้ว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นเมื่อใดและเกิดขึ้นได้อย่างไรและทำไมทั้งนี้สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริงเพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้องโดยปัจจัยเสี่ยงแบ่งได้ ๒ ด้านดังนี้

๑) ปัจจัยเสี่ยงภายนอก คือ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมการเกิดได้โดยองค์การหรือเศรษฐกิจสังคมการเมืองกฎหมายคู่แข่งเทคโนโลยีภัยธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

๒) ปัจจัยเสี่ยงภายใน คือ ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร อาทิ กฏระเบียบ ข้อบังคับภายในองค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหารและการจัดการความรู้/ความสามารถของบุคลากร กระบวนการทำงาน ข้อมูล/ระบบสารสนเทศ เครื่องมือ/อุปกรณ์

๑.๓ ประเภทความเสี่ยง

ความเสี่ยงอาจแบ่งออกได้ ๔ ด้านดังนี้

๑) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ เป้าหมายพันธกิจในภาพรวมขององค์กรที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการไม่บรรลุผลตามเป้าหมายในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ขององค์กร

๒) ความเสี่ยงด้านการรายงาน (Reporting Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของข้อมูลในรายงานประเภทต่างๆขององค์กร โดยเฉพาะความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและควบคุมทางการเงินและการงบประมาณขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผลกระทบทางการเงินที่เกิดจากปัจจัยภายนอก อาทิ ข้อบังคับเกี่ยวกับรายงานทางการเงินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ กรมบัญชีกลาง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงบประมาณ รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสม

๓) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาการปฏิบัติงานประจำวันหรือการดำเนินงานปกติที่องค์กรต้องเผชิญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านนี้อาจเป็นการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานโดยไม่มีผังการปฏิบัติงานที่ชัดเจนหรือไม่มี การมอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบบุคลากรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

๔) ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อกำหนดระเบียบการปกป้องคุ้มครองผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้เสีย การป้องกันข้อมูลรวมถึงประเด็นทางด้านกฎระเบียบอื่นๆ

การระบุความเสี่ยงควรเริ่มด้วยการแจกแจงกระบวนการปฏิบัติงานที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แล้วจึงระบุปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อกระบวนการปฏิบัติงานนั้นๆ ทำให้เกิดความผิดพลาดความเสียหายและเสียโอกาส ปัจจัยเสี่ยงนั้นควรจะเป็นต้นเหตุที่แท้จริงเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการหามาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้ ทั้งนี้การระบุความเสี่ยงสามารถดำเนินการได้หลายวิธี อาทิ จากการวิเคราะห์กระบวนการทำงาน การวิเคราะห์ทบทวนผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมสมอง การเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น การสัมภาษณ์แบบสอบถาม

๒. การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยการวิเคราะห์การประเมินและการจัดระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของหน่วยงานหรือองค์กรซึ่งประกอบด้วย ๓ ขั้นตอนดังนี้

๒.๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงได้แก่ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงระดับความรุนแรงของผลกระทบและระดับของความเสี่ยง โดยคณะทำงานบริหารความเสี่ยงได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้คะแนนไว้ ๕ ระดับคือน้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง และสูงมากดังนี้

หลักเกณฑ์การให้คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงของผลกระทบ

ประเด็นที่พิจารณา	ระดับคะแนน				
	๑ = น้อยมาก	๒ = น้อย	๓ = ปานกลาง	๔ = สูง	๕ = สูงมาก
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง					
ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์หรือข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานเฉลี่ย : ครั้ง/ปี	๑ ครั้ง/ปี	๒ ครั้ง/ปี	๓ ครั้ง/ปี	๔ ครั้ง/ปี	๕ ครั้ง/ปีหรือมากกว่า
โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความรุนแรงของผลกระทบ					
มูลค่าความเสียหาย	<๑ หมื่นบาท	๑ - ๕ หมื่นบาท	๕ หมื่นบาท ๒ แสนบาท	๒ แสนบาท ๑ ล้านบาท	>๑ ล้านบาท
ผลกระทบต่อภาพลักษณ์/การดำเนินงานของหน่วยงาน	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก

ส่วนระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) จะพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและจะก่อให้เกิดความเสี่ยงระดับใดโดยได้กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับได้แก่สูงมากสูงปานกลางและต่ำ

๒.๒ การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง

เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่างๆ และประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบหรือมูลค่าความเสี่ยงจากความเสี่ยงเพื่อให้เห็นถึงระดับความเสี่ยงที่แตกต่างกันทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสมซึ่งจะช่วยให้สามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณกำลังคนหรือเวลาที่มีจำกัดโดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้นซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

๑) พิจารณาโอกาส/ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆว่ามีโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒) พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยงที่มีผลต่อหน่วยงานว่ามีระดับความรุนแรงหรือมีความเสียหายเพียงใดตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒.๓ การวิเคราะห์ความเสี่ยง

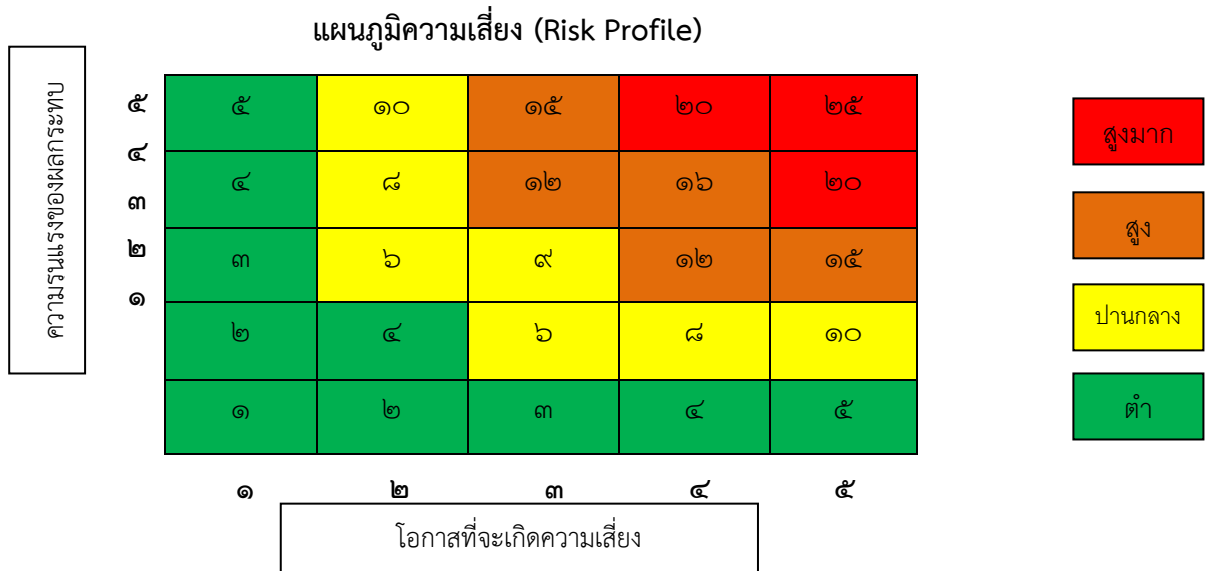
เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงและความรุนแรงของผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใด ระดับความเสี่ยง – โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับสามารถแสดงเป็นแผนภูมิความเสี่ยงแบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วนซึ่งใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่งดังนี้

๑) ระดับความเสี่ยงต่ำ (low) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑ - ๔ คะแนนโดยทั่วไปความเสี่ยงในระดับนี้ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ไม่มีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนั้นสามารถยอมรับได้ภายใต้การควบคุมที่มีอยู่ในปัจจุบันซึ่งไม่ต้องดำเนินการใดๆเพิ่มเติม

๒) ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Medium) คะแนนระดับความเสี่ยง ๕ - ๙ คะแนนยอมรับความเสี่ยงได้แต่ต้องมีแผนควบคุมความเสี่ยง

๓) ระดับความเสี่ยงสูง (High) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑๐ - ๒๑ คะแนนต้องมีแผนลดความเสี่ยงเพื่อให้ความเสี่ยงนั้นลดลงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๔) ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme) คะแนนระดับความเสี่ยง ๒๒ - ๒๕ คะแนนต้องมีแผนลดความเสี่ยงและประเมินซ้ำหรืออาจต้องถ่ายโอนความเสี่ยง

คำอธิบายการบริหารจัดการความเสี่ยงตามระดับความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง	Risk Ranking	แทนด้วยแถบสี	คำอธิบายการบริหารจัดการความเสี่ยง
สูงมาก	๒๒ - ๒๕ (สีแดง)		ระดับความเสี่ยงที่เกินระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้อย่างมาก ต้องบริหารจัดการความเสี่ยง
สูง	๑๐ - ๒๑ (สีส้ม)		ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ปานกลาง	๕ - ๙ (สีเหลือง)		ระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องไม่มีการเฝ้าระวัง อาจมีการปรับปรุงการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพ
ต่ำ	๑ - ๔ (สีเขียว)		ระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องบริหารจัดการความเสี่ยง

๓. การจัดการความเสี่ยง

เป็นการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุมความเสี่ยงที่สูง (High) และสูงมาก (Extreme) นั้นให้ลดลงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้สามารถปฏิบัติได้จริงและควรต้องพิจารณาถึงความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่ต้องใช้ลงทุนในการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการนั้นกับประโยชน์ที่จะได้รับด้วย แต่ทั้งนี้ วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงต้องคุ้มค่ากับการลดระดับผลกระทบที่เกิดจากความเสี่ยงนั้น โดยมีทางเลือก หรือวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย ๔ แนวทางหลัก ดังนี้

๑) การยอมรับ หมายถึง การที่ความเสี่ยงนั้นสามารถยอมรับได้ภายใต้การควบคุมที่มีอยู่ซึ่งไม่ต้องดำเนินการใดๆ อาทิ กรณีที่มีความเสี่ยงในระดับไม่รุนแรงและไม่คุ้มค่าที่จะดำเนินการใดๆ ให้ขออนุมัติหลักการรับความเสี่ยงไว้และไม่ดำเนินการใดๆ แต่ควรมีมาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่เกิดขึ้น

๒) การลดหรือควบคุมความเสี่ยง หมายถึง การลดโอกาสที่จะเกิดขึ้น หรือลดความเสียหาย โดยการจัดระบบการควบคุม หรือเปลี่ยนแปลงขั้นตอนบางส่วนของกิจกรรมหรือโครงการที่นำไปสู่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง เพื่อให้มีการควบคุมที่เพียงพอและเหมาะสม อาทิ การปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานการจัดอบรมเพิ่มทักษะในการทำงานให้กับพนักงาน และการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

๓) การหยุดหรือหลีกเลี่ยง หมายถึง ความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้และต้องจัดให้ความเสี่ยงนั้นไปอยู่นอกเงื่อนไขการดำเนินงาน โดยมีวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงในกลุ่มนี้ อาทิ การหยุดหรือยกเลิกการดำเนินงานหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้น

๔) การถ่ายโอนความเสี่ยง หมายถึง ความเสี่ยงที่สามารถโอนไปให้ผู้อื่นได้ อาทิ การทำประกันภัย/ประกันทรัพย์สิน กับบริษัทประกัน การจ้างบุคคลภายนอกหรือการจ้างบริษัทภายนอกมาจัดการในงานบางอย่างแทน เช่น การรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

เมื่อเลือกวิธีการหรือมาตรการที่เหมาะสมที่จะใช้จัดการความเสี่ยงแล้ว ต้องมีการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุมความเสี่ยงที่สูงและสูงมาก นั้นให้ลดลง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถปฏิบัติได้จริง และให้สามารถติดตามและประเมินผลการจัดการความเสี่ยงนั้นได้ รวมทั้งต้องพิจารณาถึงความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่ต้องใช้ลงทุนในการกำหนดมาตรการ หรือแผนปฏิบัติการนั้นกับประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

๔. การรายงานและติดตาม

หลังจากจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง และมีการดำเนินงานตามแผนแล้ว จะต้องมีการรายงานและติดตามผลเป็นระยะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีเป้าหมายการติดตามผล คือ เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยงหรือไม่ โดยหน่วยงานต้องสอบถามดูว่า วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพดีก็ให้ดำเนินการต่อไป หรือวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดควรปรับเปลี่ยน และนำผลการติดตามไปรายงานให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปาร์อนทราบ ตามแบบรายงานที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้ กระบวนการสอบถามอาจกำหนดข้อมูลที่ต้องติดตาม หรืออาจทำ Check List การติดตาม พร้อมทั้งกำหนดความถี่ในการติดตามผล โดยสามารถติดตามผลได้ใน ๒ ลักษณะ คือ

๑) การติดตามผลเป็นรายครั้ง (Separate Monitoring) เป็นการติดตาม ตามรอบระยะเวลาที่กำหนด เช่น ทุก ๓ เดือน ๖ เดือน หรือทุกสิ้นปี เป็นต้น

๒) การติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน (Ongoing Monitoring) เป็นการติดตามที่รวมอยู่ในการดำเนินงานต่างๆ ตามปกติขององค์การบริหารส่วนตำบล

๕. การประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง จะต้องสรุปรายงานผลและประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปี ต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้มั่นใจว่าองค์การบริหารส่วนตำบลพร้อม มีการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม เพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยงที่ดำเนินการ สามารถลด และควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องจัดหามาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการ อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้องค์กรมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมในการดำเนินงาน

๖. การทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

การทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงในทุกขั้นตอน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนงานในการบริหารจัดการความเสี่ยงให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริงเป็นประจำทุกปี

บทที่ ๕

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ องค์การบริหารส่วนตำบลปาร่อน ดำเนินการวิเคราะห์และจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อเตรียมการรองรับสถานะการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงจากพฤติกรรมการทำงานที่ผ่านมาของบุคลากร ทุกสำนัก/กอง/งานต่างๆ และคัดเลือกความเสี่ยงในระดับปานกลางขึ้นไปจนถึงความเสี่ยงในระดับสูงมากเพื่อกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุมความเสี่ยงที่สูงมาก และสูง นั้นให้ลดลงมาอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สำหรับความเสี่ยงในระดับปานกลางก็มีมาตรการควบคุม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อเป้าหมาย ซึ่งการดำเนินการตามมาตรการลดความเสี่ยงได้พิจารณาถึงความคุ้มค่าด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่ต้องใช้ กับประโยชน์ที่ได้รับด้วย โดยแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ขององค์การบริหารส่วนตำบลปาร่อน มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

๑. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลปำร่อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

องค์การบริหารส่วนตำบลปำร่อน ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงอาจก่อให้เกิดการทุจริตและจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมหรือลดโอกาสเกิดการทุจริต ดังนี้

ตารางที่ ๑ แสดงการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ องค์การบริหารส่วนตำบลปำร่อน

หน่วยงาน	ขั้นตอนดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ความเสี่ยงการทุจริต		
			โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk score)
ทุกส่วนราชการ	๑. การรับของขวัญ/รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด	ข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ และพนักงานจ้างเรียก รับ หรือยอมรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด (เช่นของขวัญ/ของที่ระลึก การรับรอง การอำนวยความสะดวก ททรัพย์สินต่างๆ) สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อจูงใจให้กระทำการ/ไม่กระทำการที่ขัดต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ หรือประวิงเวลาการกระทำอันชอบด้วยหน้าที่	๒	๒	ต่ำ
กองคลัง	๒. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ	๑) ไม่ได้แต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่ตรวจรับพัสดุเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ ไม่ได้ตรวจสอบพัสดุจริง หรือตรวจรับไม่ครบถ้วนตามรายการ/รายละเอียดของ TOR เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อผู้รับจ้าง ๒) ขาดข้อมูลการรับรองตนเองว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียใดๆกับผู้เสนองานในแต่ละครั้งของเจ้าหน้าที่พัสดุและคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	๑	๑	ต่ำ

ตารางแสดงการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ องค์การบริหารส่วนตำบลปำร้อน (ต่อ)

หน่วยงาน	ขั้นตอนดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ความเสี่ยงการทุจริต		
			โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความรุนแรงของ ความเสี่ยงการทุจริต (Risk score)
กองช่าง	๓.การประมาณราคาและ คำนวณราคากลาง	คณะกรรมการกำหนดราคากลางไม่มีความรู้เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลาง	๓	๓	ต่ำ

๒. แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลปาร่อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

ตารางที่ ๒ แสดงแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ขององค์การบริหารส่วนตำบลปาร่อน

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความรุนแรงของ ความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๑	การรับของขวัญ/รับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด	ข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ และ พนักงานจ้าง เรียก รับ หรือยอมรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด (เช่น ของขวัญ/ของที่ ระลึก การรับรอง การอำนวยความสะดวก ทรัพย์สินต่างๆ) สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อ จูงใจให้กระทำการ/ไม่กระทำการที่ขัดต่อ หน้าที่ความรับผิดชอบ หรือประวิงเวลาการ กระทำอันชอบด้วยหน้าที่	ต่ำ	๑. ปฏิบัติตามนโยบายงดรับของขวัญ (No Gift Policy) ๒. ไม่เรียก รับ หรือยอมรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่น ใดเพื่อจูงใจให้กระทำการ/ไม่กระทำการที่ขัดต่อหน้าที่ ความรับผิดชอบ หรือประวิงเวลาการกระทำอันชอบ ด้วยหน้าที่ ๓. ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่หรือกระทำที่เป็นคุณหรือเป็น โทษแก่บุคคลใดเพราะมีอคติ
๒	การจัดซื้อจัดจ้างและการ บริหารพัสดุ	๑) ไม่ได้แต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่ตรวจรับ พัสดุเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ ไม่ได้ ตรวจสอบพัสดุจริง หรือตรวจรับไม่ครบถ้วน ตามรายการ/รายละเอียดของ TOR เพื่อเอื้อ ประโยชน์ต่อผู้รับจ้าง ๒) ขาดข้อมูลการรับรองตนเองว่าไม่มีส่วน เกี่ยวข้องและส่วนได้ส่วนเสียใดๆกับผู้เสนอ งานในแต่ละครั้งของเจ้าหน้าที่พัสดุและ คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	ต่ำ	๑. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องที่ตรวจรับ ๒. คณะกรรมการตรวจรับพัสดุดูความถูกต้องและ ครบถ้วนตามข้อตกลง ๓. เจ้าหน้าที่พัสดุและคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง รับรองตนเอง (Declare) ทุกครั้งว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง และส่วนได้ส่วนเสียใดๆกับผู้เสนอราคา/ผู้รับจ้าง) ๔. ผู้บังคับบัญชากำกับดูแลกระบวนการจัดซื้อจัดจ้ งอย่างเคร่งครัด

ตารางที่ ๒ แสดงแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าร้อน (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความรุนแรงของ ความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๓	การประมาณราคาและ คำนวณราคากลาง	คณะกรรมการกำหนดราคากลางไม่มีความรู้ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลาง	ต่ำ	๑. แต่งตั้งกรรมการกำหนดราคากลางจากผู้มีความรู้ เกี่ยวกับการประมาณการร่วมอยู่ด้วย ๒. สรรหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะ ตำแหน่ง